

Sygn. akt II Ca 845/18, II Cz 859/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 grudnia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Jarosław Gołębiowski
Sędziowie	SSA w SO Grzegorz Ślęzak (spr.) SSO Dariusz Mizera
Protokolant	stażysta Katarzyna Pielużek

po rozpoznaniu w dniu 27 grudnia 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa Syndyka Masy Upadłości M. K. (1)

przeciwko(...)Spółce Akcyjnej w W.

o odszkodowanie

na skutek apelacji powoda i zażalenia pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 24 kwietnia 2018 roku, sygn. akt I C 2281/17

1. oddała apelację i zażalenie ;

2. nie obciąża strony powodowej obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego na rzecz strony pozwanej.

SSO Jarosław Gołębiowski

SSA w SO Grzegorz Ślęzak SSO Dariusz Mizera

Sygn. akt II Ca 845/18, II Cz 859/18

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2018 r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. po rozpoznaniu sprawy z powództwa M. K. (1) przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o zapłatę kwoty 52.409,16 zł

1. oddalił powództwo,

2. nie obciążył powódki kosztami procesu na rzecz pozwanego,

3. nie obciążył stron procesu kosztami nieuiszczonej opłaty sądowej od pozwu, przejmując ją na rachunek Skarbu Państwa.

Podstawą powyższego wyroku stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego:

Powódka M. K. (1) wraz z byłym mężem M. K. (2) zawarli w dniu 24 sierpnia 2010 r. z (...) umowę kredytu hipotecznego (numer umowy(...) (...)) na łączną kwotę 54 318,40 złotych, która przeznaczona została przez nich na zakup lokalu mieszkalnego położonego w P. przy ulicy (...).

Wyrokiem wydanym w dniu 22 czerwca 2012 r., w sprawie sygn. akt I. C. 698/12 Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. rozwiązał związek małżeński powódki i M. K. (2).

Pomiędzy wyżej wymienionymi w Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Tryb. toczyła się sprawa o podział majątku wspólnego (sygn. akt I. Ns. 1168/12).

Zakończyła się ona zawarciem ugody na mocy której przedmiotowe mieszkanie przyznane zostało na wyłączną własności M. K. (2), bez jakichkolwiek spłat pieniężnych na rzecz M. K. (1). Z treści ugody zawartej pomiędzy stronami wynikało ponadto, iż M. K. (2) zobowiązał się do spłaty całego kredytu zaciągniętego w (...) oraz całej należności obciążającej strony wobec (...) Spółdzielni Mieszkaniowej z siedzibą w P.

Zobowiązanie wobec spółdzielni mieszkaniowej zostało przez M. K. (2) w całości uregulowane, natomiast wyżej wymieniony nie wywiązał się ze spłaty kredytu wobec banku.

Wyrokiem wydanym w dniu 28 kwietnia 2017 r. w sprawie sygn. akt 1. C. 346/17 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. zasądził od powódki M. K. (1) na rzecz (...),

Spółki Akcyjnej z (...) we W. kwotę 44 459,04 złotych wraz z umownymi odsetkami szczegółowo wskazanymi w wydanym orzeczeniu z tytułu zaległości powstałych w regulowaniu należności związanych z umową kredytową zartą w dniu 24 sierpnia 2010 r.

Ponadto powódka na mocy przedmiotowego orzeczenia obciążona została

obowiązkiem zwrotu na rzecz banku kosztami procesu w kwocie 4 350,12 złotych.

Adwokat W. P. reprezentujący powódkę w sprawie o podział majątku wspólnego posiadał zawartą z pozwanym towarzystwem umowę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej.

Adwokat W. P. reprezentował powódkę także w sprawie rozwodowej, prowadzonej przez Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb.

Zawarcie ugody na warunkach w niej określonych spowodowane było okolicznościami jakie wyniknęły w toku sprawy o podziału majątku wspólnego tj. przyczynienia się obu stron do powstania podstawowego składnika majątkowego objętego podziałem - mieszkania położonego w P. przy ulicy (...).

Sąd Rejonowy zważył, iż powództwo strony powodowej nie może zostać uznane za uzasadnione.

Bezsporne w sprawie są okoliczności związane z reprezentowaniem przez adwokata W. (...) powódki M. K. (1) w sprawie o podział majątku wspólnego, wynik przedmiotowego postępowania oraz okoliczność, iż był mąż powódki M. K. (2) nie wywiązał się w pełnym zakresie z postanowień zawartej ugody (w zakresie spłaty należności wspólnie zaciągniętego kredytu). Nie budzi również wątpliwości iż pełnomocnika powoda wiązała z pozwanym towarzystwem ubezpieczeń umowa odpowiedzialności cywilnej dla adwokatów.

Jednakże zdaniem Sądu zasadnie podnosi strona pozwana, iż w sprawie nie wystąpiły przesłanki uzasadniające odpowiedzialności towarzystwa ubezpieczeń, określone przez ustawodawcę w art. 471 k.c.

Nie można zgodzić się ze stanowiskiem strony powodowej, iż pomoc prawna udzielona M. K. (1) przez adwokata W. (...) świadczona była w sposób nienależyty, niewłaściwy, co doprowadziło do powstania szkody po jej stronie. Sąd w tym zakresie akceptuje stanowisko strony pozwanej zawarte w złożonej odpowiedzi na pozew .

W sprawie o podział majątku wspólnego strony zawarły ugodę, na mocy której ustaliły sposób podziału ich majątku wspólnego. Strony również zgodnie ustaliły, iż były mąż powódki przejmie w całości na siebie obowiązek spłaty zadłużenia wobec spółdzielni mieszkaniowej (z czego się wywiązał) oraz kredytu zaciągniętego w 2010 r. W chwili zawierania ugody oczywistym jest, iż nie można było w żaden sposób przewidzieć, iż dojdzie do sytuacji, która skutkowałą wypowiedzeniem przez bank umowy kredytowej oraz wystąpieniem z pozwem o zapłatę przeciwko powódce.

Zawarcie ugody na warunkach w niej określonych - jak zeznał świadek W. (...) - spowodowane było okolicznościami jakie wyniknęły w toku sprawy o podziału majątku wspólnego tj. przyczynienia się obu stron do powstania podstawowego składnika majątkowego objętego podziałem - mieszkania położonego w P. przy ulicy (...). W odpowiedzi na wniosek o podział majątku wspólnego wskazane zostało, iż większości środków jakie przeznaczone zostały na zakup przedmiotowego mieszkania pochodziło z majątku odrębnego byłego męża powódki - czego ono w toku sprawy nie kwestionowała (z akt sprawy I. Ns. 1168/12 wynika, iż przy zamianie mieszkania na poczet lokalu który oni otrzymali o wartości 150 000 złotych zaliczone zostało mieszkanie stanowiące majątek odrębny M. K. (2) o wartości około 130 000 złotych). Oznacza to, iż gdyby doszło jedynie do podziału uwzględniającego przedmiotowy składnik majątkowy, wysokość spłaty na rzecz wnioskodawczyni wynosiłby około 10 000 złotych. Jednakże w sytuacji gdyby od tej kwoty odliczyć jedynie zobowiązanie wobec spółdzielni spłata byłaby już o niższej wartości. W tej sytuacji osiągnięcie celu o jakim wspomina strona powodowa w uzasadnieniu niniejszego pozwu - iż chciała uzyskać całkowite zwolnienie od odpowiedzialności za spłatę zaciągniętego kredytu wobec (...) - nie byłoby do zrealizowania na mocy ewentualnego orzeczenia sądowego, gdyby Sąd ustalał wartość majątku podlegającego podziałowi, sposobu jego uzyskania przez strony i przy uwzględnieniu istniejących obciążeń i zobowiązań. Zawierając ugodę w sprawie o podział majątku dorobkowego strony działały do siebie w określonym zaufaniu, iż wywiążą się w całości z określonych postanowień i przyjętych na siebie obowiązków. To że M. K. (2) z tych postanowień wywiązał się jedynie częściowo w żaden sposób nie może obciążać pełnomocnika M. K. (1) - adwokata W. (...).

Już na marginesie Sąd zauważa, iż skoro strona miała wątpliwości co do zawieranej ugody w zakresie zapłaty kredytu bankowego nic nie stało na przeszkodzie, aby te okoliczności zweryfikować wcześniej przed jej podpisaniem, ale okoliczności te z uwagi na wcześniejsze rozważania mają znaczenie drugorzędne.

Mając więc na uwadze powyższe całokształt powyższych okoliczności, Sąd orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku. O kosztach procesu w niniejszej sprawie Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. (punkt drugi wyroku) w zw. z art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (punkt trzeci wyroku).

Powyższy wyrok zaskarżyła w całości powódka.

Apelacja zaskarżonemu wyrokowi zarzuca:

1. Błąd w ustaleniach faktycznych, poprzez błędne przyjęcie przez Sad meriti, że „zawarcie ugody na warunkach w niej określonych spowodowane było okolicznościami jakie wyniknęły w toku sprawy o podział majątku wspólnego, tj. przyczynienia się obu stron do powstania podstawowego składnika majątkowego, objętego podziałem - mieszkania położonego w P. Przy ulicy (...)”;
2. Naruszenie art. 355 par 2 kc, poprzez dowolne przyjęcie, że dłużnik (profesjonalny pełnomocnik) wykonywał zawartą z Powódką umowę z należytą starannością;

3. Naruszenie art. 471 w związku z art. 472 kc - poprzez ich niezastosowanie, będące wynikiem błędnego uznania, że pełnomocnik Powódki wykonywał zawartą z M. K. (1) umowę z należytą starannością.

Apelująca wnosila o:

1. Zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości;
2. Zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powódki kosztów postępowania za I Instancję - w tym kosztów zastępstwa procesowego;
3. Zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powódki kosztów postępowania apelacyjnego - w tym kosztów zastępstwa procesowego - według norm przepisanych;

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik pozwanego wnosil o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów procesu za II instancję.

Powyższy wyrok w części, w której Sąd nie zasądził od powódki na rzecz pozwanego (...) S.A. kosztów zastępstwa procesowego zaskarżyła zażaleniem strona pozwana.

Zażalenie zaskarżonemu postanowieniu zarzuca naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie :

1. art. 100 kpc poprzez jego błędne zastosowanie i w konsekwencji błędne nie zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego od powódki na rzecz pozwanego, podczas, gdy w niniejszej sprawie nie zachodziły przesłanki umożliwiające zastosowanie tego przepisu;
2. art. 98 §§ 1, 2 i 3 kpc poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji błędne nie zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego , w sytuacji gdy powódka jako strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

Skarżący wnosil o:

1. zmianę zaskarżonego postanowienia zawartego w punkcie II wyroku z dnia 24 kwietnia 2018r., poprzez zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego Towarzystwa (...) S.A. kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;
2. zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego Towarzystwa (...) S.A. kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na zażalenie pełnomocnik powódki wnosil o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

W toku postępowania przed Sądem II instancji Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. – Wydział Gospodarczy ogłosił upadłość powódki M. K. (1).

W związku z powyższym Sąd Okręgowy wezwał do udziału w sprawie niniejszej w charakterze powoda Syndyka masy upadłości M. K. (1), który stanowiska w sprawie nie zajął.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona albowiem podniesione w niej zarzuty: dokonania błędnych ustaleń faktycznych oraz obrazy prawa materialnego, tj. przepisów art. 355 § 2, art. 471 i art. 472 kc, są nieuzasadnione i nie mogą wywołać zamierzonego w niej skutku w postaci wzruszenia zaskarżonego wyroku.

Lektura materiału aktowego prowadzi bowiem do wniosku, iż Sąd Rejonowy wyjaśnił istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, uwzględniając wnioski dowodowe, jakie zaoferowały mu strony i doprowadzając do zgromadzenia w sprawie wystarczającego materiału dowodowego, który poddany został ocenie odpowiadającej wymogom przepisów art. 233 kpc.

Sąd I instancji nie dopuścił się żadnych uchybień procesowych w zakresie gromadzenia materiału dowodowego jak i jego oceny oraz ustalenia stanu faktycznego, jak również rozważań prawnych odnoszących się do oceny zasadności powództwa.

Dokonana zatem przez Sąd Rejonowy ocena dowodów jest prawidłowa, zasługuje na akceptację Sądu II instancji i nie może być skutecznie zakwestionowana przez apelację, która sprowadzają się jedynie do zaprezentowania odmiennej oceny tychże dowodów i zmierza do nieskutecznej polemiki ze stanowiskiem Sądu I instancji, znajdującym oparcie w materiale sprawy.

Niezależnie od powyższego podnieść należy, że zaskarżony wyrok oddalający powództwo odpowiada prawu przede wszystkim z innego powodu, którego Sąd Rejonowy nie dostrzegł a jego istnienie zwalnia z konieczności odniesienia się do rozważań prawnych poczynionych przez Sąd I instancji.

Abstrahując bowiem od oceny czy pełnomocnik M. K. (1), reprezentując ją w sprawie o podział majątku wspólnego, wykazał się należyłą starannością, należy zwrócić uwagę na fakty bezsporne, a mianowicie, że strony w tej sprawie zawarły ugodę, która wprawdzie nie zwalniała powódki z długu wobec banku (byli małżonkowie zaciągnęli bowiem wspólnie ten kredyt w czasie trwania wspólności majątkowej a bank nie wyraził zgody na przejęcie tego zadłużenia przez jednego z nich), ale w której to były jej mąż zobowiązał się wobec niej, że to on dług ten w całości wobec banku spłaci, co spowodowało powstanie stosunku obligacyjnego między byłymi małżonkami w tym zakresie, który daje M. K. (1) podstawę do dochodzenia roszczenia regresowego wobec byłego męża w zakresie spłaconego przez nią na rzecz banku długu. Ponadto – jak wynika ze stanowiska samej strony powodowej dług wobec banku, tj. suma zasądzona od M. K. (1) na rzecz banku orzeczeniem sądowym, nie została jeszcze zapłacona, co oznacza, że M. K. (1) nie doznała jeszcze szkody na skutek nieuczciwego postępowania jej byłego męża i przedmiotowe żądanie zasądzenia odszkodowania na jej rzecz jest co najmniej przedwczesne.

Roszczenia w powyższym zakresie M. K. (1) mogłaby dochodzić dopiero wówczas gdyby wykazała, że uregulowała na rzecz banku jego należność a jej uzasadnione roszczenie regresowe wobec byłego męża okazał się bezskuteczne w jego realizacji.

Reasumując powyższe rozważania uznać należy, iż stanowisko Sądu Rejonowego w ostatecznym wyniku odpowiada – wbrew odmiennemu stanowisku apelacji - prawu materialnemu.

Dlatego też, Sąd II instancji oddalił apelację jako niezasadzoną na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego między stronami orzeczono na zasadzie art. 102 kpc, nie znajdując – wbrew stanowisku pozwanego - podstaw do obciążenia strony powodowej, który przegrała sprawę także w II instancji, obowiązkiem zwrotu tychże kosztów na rzecz pozwanego, mając na uwadze, że M. K. (1) znalazła się w trudnej sytuacji materialnej, która doprowadziła do jej upadłości i wstąpienia do sprawy syndyka masy tej upadłości, będącego aktualnie formalnym powodem w sprawie.

W ocenie Sadu Okręgowego, jeśli zważy się na powyższy fakt, należy dojść do wniosku, iż zachodzą przewidziane w art. 102 kpc szczególne okoliczności przemawiające za nieobciążaniem strony powodowej obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania na rzecz pozwanego, który jest stroną zdecydowanie majątkowo potężniejszą.

Te same względy zadecydowały, iż Sąd Okręgowy oddalił na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 2 kpc zażalenie pozwanego na zawarte w zaskarżonym wyroku rozstrzygnięcie o kosztach procesu między stronami w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, uznając, iż odpowiada ono właśnie wskazanemu powyżej przepisowi art. 102 kpc, przy czym

Sąd ten nie obciążył z kolei pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego na rzecz strony powodowej, mając na względzie, iż ta nie została obciążona kosztami postępowania apelacyjnego.

Mając na uwadze wszystkie powyższe rozważania oraz powołane w nich przepisy Sąd Okręgowy orzekł jak w postanowieniu.